

17.11.2017

Kunta- ja aluehallinto-osasto
Erkki Papunen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 113/2017 vp laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 0,11 prosenttiyksiköllä. Valtionosuus olisi vuoden 2018 alusta 25,34 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,66 prosenttia.

Valtionosuusprosentin muutoksessa esitetään otettavaksi huomioon lisäyksenä 0,09 prosenttiyksikköä liittyen varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointiin 25 miljoonalla eurolla sekä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100.

Muutoksessa esitetään otettavaksi vähennyksenä huomioon 0,01 prosenttiyksikköä liittyen kuntien hallintomenojen vähenemiseen, kun perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksatus siirrettiin Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi vuonna 2017.

Vuonna 2018 kunnallisveroperusteisiin tehtävät muutokset esitetään huomioitavaksi peruspalvelujen valtionosuudessa. Nettomääräisesti verotulot vähenevät 131 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan kunnille lisäämällä peruspalvelujen valtionosuutta 23,93 euroa asukasta kohti. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu. Näin jatketaan aikaisempaa menettelyä.

Valtionosuuden mitoituksessa otetaan huomioon määräytymistekijöiden muutos sekä säädösmuutokset, kuten opiskelijahuollon laajentaminen toisen asteen oppilaitoksissa siten, että lainmukaisten psykologi- ja kuraattoripalvelujen piiriin tulee uusia opiskelijoita sekä lääkemääräysten voimassaoloajan pidentäminen yhdestä vuodesta kahteen vuoteen. Viitattut säädösmuutokset koskevat hallituksen esitystä oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetusta lääkkeen määräämisestä (1088/2010), jota on muutettu 1.1.2017 alkaen.

Kilpailukykysovimukseen liittyvä 468 miljoonan euron vähennys ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 85,47 euroa asukasta kohden.

Lakiin ehdotetaan selvyiden vuoksi lisättäväksi säännökset siitä, että valtionosuutta ei myönnetä kustannuksiin, jotka aiheutuvat työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitetusta kuntien rahoitusosuudesta. Näin ollen ao. kustannuksia ei oteta huomioon myöskään kustannustenjaon tarkistuksessa.

Vuoden 2018 talousarvioesitystä täydentävä esitys

Vuoden 2018 talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan lisättäväksi 118,7 milj. euroa, joka aiheutuu pääosin valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen korjauksesta sekä osin laskennallisten kustannusten määräytymistekijöiden muutoksesta ja kotikuntakorvausten muutoksesta. Kustannustenjaon tarkistuksen muutos aiheutuu siitä, että Tilastokeskus korjasi marraskuun alussa tilastovuoden 2015 taloustilastoa kuntayhtymien osalta.